

J. KIERSZ, Z. JENDYKIEWICZ, G. STRABURZYŃSKI

WPŁYW ARFONADU NA POZIOM HISTAMINY WE KRWI
WE WSTRZĄSIE BARWIKOWYM

Z Zakładu Fizjologii A. M. w Poznaniu

Kierownik: prof. dr E. Czarnecki

Mechanizm działania arfonadu (sulfonianu 3-metylno-tiofeno-kamforowego) nie jest dokładnie poznany, a szczególnie jego rola jako uwalniacza histaminy, za którą przemawiają badania Mitchella i współpr. oraz badania własne. Podjęte badania dotyczą ustalenia zmian zachodzących pod wpływem arfonadu na poziom histaminy w doświadczalnym wstrząsie barwikowym. Wykonano 30 doświadczeń na psach: 10 kontrolnych i 20 badawczych.

W doświadczeniach kontrolnych u prawidłowych, uśpionych chloralozą psów, najczęściej nie stwierdza się histaminy w surowicy krwi, albo wykazuje się ją tylko w śladach czy też w bardzo minimalnych ilościach. Po wywołaniu wstrząsu dawką szokową błękitu trypanu (0,1 g/kg), histamina we krwi wzrasta w okresie największego spadku ciśnienia tętniczego od śladów do 75 γ /litr. Po powrocie ciśnienia tętniczego do stanu wyjściowego po 20—45 minutach histamina znika z krwi lub utrzymuje się w śladach.

Doświadczenia badawcze wykazały, że powolne wstrzykiwanie arfonadu w dawce 0,1 mg/kg bardzo znacznie zwiększa ilość histaminy we krwi aż do 600 γ /litr. Kiedy po upływie 20—60 minut następuje zupełne lub prawie zupełne wyrównanie ciśnienia tętniczego, stwierdza się we krwi histaminę w śladach lub nawet zupełny jej brak, a w każdym przypadku znacznie mniejsze ilości niż bezpośrednio po wstrzyknięciu arfonadu. W tych warunkach, tzn. po wstrzyknięciu arfonadu i po powrocie ciśnienia tętniczego do wartości prawidłowej, podanie dawki wstrząsowej błękitu trypanu albo zupełnie nie wywołuje wstrząsu, albo tylko niewielkie zmiany hemodynamiczne, aniżeli bez zastosowania arfonadu. Równocześnie przeważnie nie stwierdza się histaminy we krwi, albo tylko w śladach, a do wyjątków należy nieznaczne zwiększenie jej ilości.

Działanie ochronne arfonadu przed zaburzeniami hemodynamicznymi we wstrząsie barwikowym — stwierdzone w pracy poprzedniej — polega zatem na „rozładowaniu zbiorników” histaminy ustrojowej.
